

Carrièreswitchers in beeld

Waarom overwegen mensen een carrièreswitch naar het onderwijs? En welke beelden hebben ze van het beroep van leraar en het zij-instroomtraject? Deze factsheet bevat een analyse van afgenomen zelftesten 'Carrièreswitch naar het onderwijs'. Ook vertellen enkele organisaties die zij-instromers werven voor het onderwijs over hun ervaringen met het gebruik van de zelftest.

Over de zelftest 'Carrièreswitch naar het onderwijs'

Met de zelftest 'Carrièreswitch naar het onderwijs' kunnen mensen onderzoeken of een overstap naar het onderwijs iets voor hen is. De test is in 2020 in opdracht van het Arbeidsmarktplatform PO en Voion ontwikkeld door NOA.

De zelftest bestaat uit vier onderdelen. Het eerste onderdeel bevat vragen die te maken hebben met oriëntatie op het beroep van leraar en het opleidingstraject. Ook worden enkele situaties

uit het onderwijs voorgelegd. Het tweede onderdeel gaat over competenties en het derde deel over drijfveren. In het laatste deel worden vragen gesteld over persoonlijke achtergronden, zoals opleiding en werkervaring.

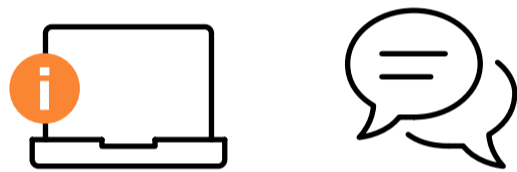
Kent u iemand die een carrièreswitch naar het onderwijs overweegt? Voor een goede oriëntatie kan het zinvol zijn om deze test te doen. [Ga direct naar de zelftest.](#)

Enkele bevindingen uit de afgenomen zelftests:

1. Mensen die een carrièreswitch naar het onderwijs overwegen geven als belangrijkste **reden** hiervoor aan dat het maatschappelijk relevant werk is. Gevolgd door het werken met kinderen en 'mijn hart volgen'. Ook kennisoverdracht is een vaak genoemde reden.

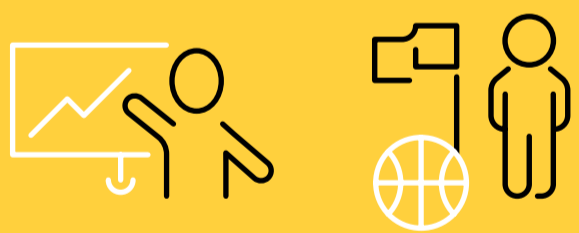
2. Het **beeld van het beroep van leraar** dat carrière-switchers hebben, wordt met name bepaald door informatie op diverse websites, vrijwel direct gevolgd door gesprekken met mensen die in het onderwijs werken. Voor het **beeld rondom het zij-instroomtraject** is dat precies hetzelfde: eerst zoeken mensen informatie op diverse websites, daarna worden er gesprekken gevoerd.

3. Carrièreswitchers zien als **belangrijkste aspecten van het beroep leraar**: het realiseren van een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor leerlingen, het bijdragen aan de sociale emotionele ontwikkeling en het overdragen van (vak)kennis.

4. De **ervaring** van de carrière-switchers naar het onderwijs ligt in de begeleiding van stagiaires, het geven van (bedrijfs)trainingen en training of coaching geven bij een sportclub. Een aantal van hen heeft ook al ervaring in het onderwijs of met het geven van bijles.

5. Carrièreswitchers hebben **gemiddeld meer behoefte aan informatie over het opleidingstraject** dan over werken in het onderwijs.

6. De **periode** waarin deze carrière-switchers aan het overwegen/nadenken zijn om in het onderwijs te gaan werken varieert van 1 maand tot langer dan 3 jaar.

7. Het **merendeel van de testinvullers komt uit West-Nederland** gevolgd door respectievelijk Zuid-, Oost- en Noord-Nederland.

Ervaringen met de zelftest

Jessica Sparrow, Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden:

“Handig hulpmiddel voor een bewuste overstap naar het basisonderwijs”

Jessica Sparrow is stafmedewerker P&O bij de Stichting Christelijk Onderwijs Haaglanden (SCOH). Ze coördineert de deeltijd- en zij-instroomtrajecten voor mensen die een carrière-switch naar het basisonderwijs willen maken.

“We werken hierin nauw samen met de Pabo's van Hogeschool Inholland, Hogeschool Leiden en de Haagse Hogeschool”, vertelt Jessica. “De carrièreswitchers melden zich in eerste instantie bij ons. We gaan met ze in gesprek om te kijken of het onderwijs en onze stichting bij hen passen. Sommigen hebben een duidelijk beeld van het beroep van leraar en weten zeker dat ze willen overstappen. Maar er zijn ook genoeg kandidaten die daar wat minder zeker over zijn. We wijzen daarom altijd op de zelftest. Natuurlijk is het geen verplichting om deze in te vullen, maar we raden het zeker aan. De zelftest geeft namelijk snel en laagdrempelig een goed beeld van de competenties en drijfveren die iemand heeft om aan de slag te gaan in het onderwijs. Het geeft kandidaten meer zelfinzicht én een beter beeld van wat er van hen wordt verwacht. Dat is voor sommigen echt een eye opener; een enkeling haakt zelfs af na de zelftest. En voor de mensen die er al een goed beeld van hadden, is het meestal een bevestiging van hun keuze.”

“We gebruiken de resultaten van de zelftest bovendien als het tot een sollicitatiegesprek komt. Bijvoorbeeld om te bespreken welke competenties iemand nog verder moet ontwikkelen. Dit is ook handig voor de intake bij de Pabo, om in te schatten welk instroom- of deeltijdtraject het beste bij een kandidaat past. Kortom, de zelftest is een mooi hulpmiddel om carrièreswitchers een passende en bewuste overstap naar het onderwijs te laten maken.”

Marcel Hermens, Regionaal Transfer Centrum Transvita:

“De zelftest vormt een goede filter om geschikte kandidaten te vinden”

Marcel Hermens is senior coördinator bij Regionaal Transfer Centrum (RTC) Transvita, dat zich namens de schoolbesturen in de regio inzet voor de arbeidsmarkt in het primair onderwijs.

“Een van onze taken is het ontzorgen van schoolbesturen bij het werven van zij-instromers. Kandidaten komen bij ons voor een eerste oriëntatie op het vak van leraar. De zelftest Carrièreswitch naar het onderwijs helpt ons daarbij. We wijzen kandidaten niet alleen op de test, maar bieden deze ook actief aan met een link op onze website. Daar wordt veel gebruik van gemaakt, vaak zelfs al vóórdat kandidaten met ons in contact komen. Op die manier ontzorgt de zelftest ons eigenlijk ook, want kandidaten komen beter voorbereid bij ons op gesprek. De test is namelijk heel breed. Er wordt niet alleen gekeken naar competenties, maar ook of je beschikt over voldoende basiskennis van rekenen en taal. En, niet onbelangrijk, of je wel de tijd en mogelijkheden hebt om een opleiding te volgen. Het is goed als kandidaten hier over nadenken voordat ze met een zij-instroomtraject starten. Want het vraagt om een behoorlijke tijdsinvestering, die zeker invloed heeft op het privéleven.”

“Voor kandidaten die in theorie al kansrijk zijn, zetten wij onze Préscaan in. Dit is een assessment dat zich richt op aanleg en passende energie in relatie tot de bekwaamheidseisen voor het primair onderwijs. Ook hier merken we dat veel van deze kandidaten vooraf de zelftest gemaakt hebben. De zelftest is daarom een goede en laagdrempelige eerste filter. We hopen dan ook dat we er nog lang gebruik van kunnen maken.”

Beter voorbereid op gesprek

Christa Segeren, projectleider RAP (Regionale Aanpak Personeelstekorten)-regio West-Brabant (vo & mbo):

“Een mooie aanvulling op onze toolbox voor het werven van zij-instromers”

Christa Segeren is projectleider bij de RAP-regio West-Brabant (vo & mbo), waar diverse projecten zijn opgezet om het personeelstekort in die regio aan te pakken.

“We proberen op verschillende manieren nieuwe mensen te werven. We richten ons op verschillende doelgroepen: zij-instromers, herintreders en scholieren in de bovenbouw van havo en vwo. Voor elke doelgroep maken we gebruik van andere tools, omdat zij ieder hun eigen specifieke aandachtspunten, vragen en opleidingstrajecten hebben. Een herintreder hoeft immers niet nog een lerarenbevoegdheid te halen, om maar een voorbeeld te noemen. De zelftest Carrièreswitch naar het onderwijs is een tool die we inzetten voor de doelgroep zij-instromers.

We bieden de zelftest actief aan op onze website, zodat potentiële zij-instromers deze al in een vroeg stadium kunnen invullen. Dat werkt goed, omdat ze er veel informatie uit kunnen halen. Over zichzelf, hun motivatie, wat er komt kijken bij een zij-instroomtraject en bij het lesgeven zelf. In sommige gevallen haken mensen al af nadat ze de test hebben ingevuld, of ze gaan twijfelen. Een adviesgesprek helpt vaak, net als een meelooptraject op een school. Zo kunnen ze zelf ervaren hoe het eraan toe gaat in de klas. Vaak zien mensen vooraf alleen de voordelen van het onderwijs. Maar het is juist belangrijk dat ze ook de nadelen kennen én aankunnen. Dat maakt ze uiteindelijk tot een goede docent. De zelftest helpt, in combinatie met de andere tools, om een realistisch beeld te krijgen van het onderwijs.”

Elke Troost, teamleider deeltijd en zij-instroom Marnix Academie:

“Belangrijk om de resultaten van de zelftest met kandidaten te bespreken”

Elke Troost is teamleider en coördinator deeltijd/zij-instroom aan de Marnix Academie (Pabo) in Utrecht.

“Mensen die zich bij ons melden voor een deeltijd- of zij-instroomtraject, hebben zich meestal goed voorbereid. Ze weten al dat ze in het basisonderwijs willen gaan werken en de vraag is vooral welke route het beste bij hen past. Vaak hebben ze in een eerder stadium – bijvoorbeeld via RTC Transvita – de zelftest Carrièreswitch naar het onderwijs al gedaan. Dat is goed, want het is een teken dat ze zich hebben verdiept in het beroep van leraar.

Zelf wijs ik tijdens open avonden of in gesprekken met kandidaten die nog twijfelen, ook op de zelftest. Het is een handig instrument: laagdrempelig en toch best uitgebreid én zorgvuldig. Ik vind het dan wel belangrijk dat de uitkomsten van de test met een kandidaat besproken worden. Dat helpt toch om de resultaten beter te duiden, zodat daar samen ook de juiste conclusies uit getrokken kunnen worden.”

Carola Doumen, Hogeschool Arnhem en Nijmegen:

“Mooi instrument voor de oriëntatie op het beroep van docent én het opleidingstraject”

“We bieden de zelftest Carrièreswitch op twee plekken op onze website aan: op de pagina ‘Leraar worden’ en op de pagina ‘Zij-instroom beroep (ZIB)’. Mensen die zich oriënteren op het beroep van docent, vinden de link naar de zelftest dus heel makkelijk. Ook als geïnteresseerden zich telefonisch bij ons melden, wijzen we regelmatig op de zelftest. Wij vinden het namelijk belangrijk dat ze zich goed oriënteren, zodat ze een realistisch beeld hebben van het beroep van docent én van wat ze kunnen verwachten van de opleiding. De zelftest is daarbij een handig hulpmiddel, naast onze andere instrumenten. Denk bijvoorbeeld aan informatieavonden, meeloopdagen, persoonlijke gesprekken etc. Het resultaat is dat kandidaten goed voorbereid zijn als ze uiteindelijk op het intakegesprek voor een deeltijd- of zij-instroomtraject komen. Dat is fijn, want hoe beter ze zijn voorbereid, des te groter is de kans van slagen!”

